

Landsbygdsdepartementet/
Utrikesdepartementet

Svar på skriftlig fråga om föreslagna EU- handelssanktioner mot Färöarna på grund av fastställelse av fiskekvoter för atlantisk sill

Den 11 juni 2013 ställde den färöiske parlamentarikern i Nordiska Rådet, Høgni Hoydal, sju frågor gällande Färöarnas fiske på atlantisk sill i förhållande till internationella avtal och de av europeiska kommissionen föreslagna EU-handelssanktionerna. Frågorna har ställts till regeringarna i Sverige, Danmark och Finland såsom EU-länder i Nordiska Rådet.

A. Inledande konstaterande av den danska regeringen

Færøerne er en del af det danske rige, hvilket stiller den danske regering i en særlig situation i den såkaldte sildesag. Kommissionen vedtog den 20. august 2013 handelssanktioner mod Færøerne i sildesagen. Sanktionerne trådte i kraft den 28. august 2013. Vedtagelsen af sanktionerne er yderst beklagelig og en konsekvens af, at EU's Komite for Fiskeri og Akvakultur stemte for sanktionerne den 31. juli. Forud for og i forbindelse med komite-behandlingen anfægtede Danmark fra grundlaget for Kommissionens beslutning om at iværksætte sanktioner. Danmark stemte således imod sanktionsforslaget den 31. juli, idet man fra dansk side ikke finder, at mulighederne for at opnå en en forhandlet, bæredygtig løsning i sagen er udtømte. Dette er gentagne gange fremført overfor EU-Kommissionen og de øvrige EU-medlemslande.

Den danske regering har arbejdet meget aktivt i EU sammen med Færøerne for at få genstartet kvoteforhandlingerne og undgå sanktioner.

B. Sveriges, Finlands och Danmarks regeringar lämnar följande svar på frågorna:

Då implementeringsförordningen redan har trätt i kraft, är några av de frågorna som ställts inaktuella. Detta gäller främst frågorna ett och sju som hänför sig till möjlighet att förhindra sanktionerna. Nedan följer våra kommentarer på de frågor som har ställts.

1.

När det gäller Sveriges, Danmarks och Finlands engagemang i arbetet inom EU:s institutioner för att förhindra att dessa handelssanktioner skulle antas har vi vid flera tillfällen på rådsmötena argumenterat för en förhandlingslösning samt att internationell rätt alltid måste respekteras.

2.

Enligt FN:s Havsrättskonvention, UNCLOS, har en kuststat suveräna rättigheter i syfte att utforska och utnyttja, bevara och förvalta naturtillgångarna i den ekonomiska zonen. Det finns dock några viktiga inskränkningar i dessa rättigheter. Enligt konventionen ska kuststaten vid utövande av sina rättigheter och vid fullgörande av sina skyldigheter i den ekonomiska zonen ta vederbörlig hänsyn till andra staters rättigheter och skyldigheter och uppträda på ett sätt som är förenligt med bestämmelserna i konventionen. Vidare har kuststaterna en skyldighet att fastställa den tillåtna fångstmängden (TAC, total allowable catch) och att säkerställa att de levande tillgångarnas fortbestånd i den ekonomiska zonen inte äventyras genom överexploatering. När det gäller långvandrande och gränsöverskridande bestånd har staterna en skyldighet att samarbeta för att säkerställa att dessa bestånd bevaras. Denna samarbetskyldighet definieras vidare i avtalet till UNCLOS om bevarande och förvaltning av gränsöverskridande och långvandrande fiskbestånd, där det framgår att kuststater och stater som fiskar på det fria havet på samma bestånd ska samordna arrangemang och åtgärder för att bevara beståndet, genom att komma överens om samstämmiga åtgärder för bevarande och förvaltning. Om ingen överenskommelse kan nås inom rimlig tid kan staterna åberopa UNCLOS tvistlösningsregler.

3.

Enligt WTO:s regelverk finns det ett generellt förbud mot införandet av handelssanktioner mellan WTO:s medlemmar samtidigt som ett undantag från förbudet medges i GATT artikel XX. Enligt punkt g i artikel XX är det tillåtet med handelssanktioner för att "... bevara uttömliga naturtillgångar, om sådana genomföres i samband med begränsningar av inhemsk produktion eller konsumtion". Beståndet av atlantoskandisk sill bör ses som en ändlig naturresurs som enligt vetenskapliga råd kräver en förvaltning baserat på försiktighetsprincipen för att fisket ska vara hållbart. EU:s antagna handelsrestriktioner har bedömts av EU som legitima också p.g.a. att EU har vidtagit åtgärder för att begränsa inhemsk produktion och konsumtion, nämligen sänkning av fångstkvoten för 2013 med 26%, vilket enligt kommissionens bedömning anses tillräckliga för att överensstämja med tolkningen inom WTO:s organ.

4.

Inom ramen för kuststatsförhandlingarna för atlantoskandisk sill har parterna försökt att nå en kompromiss. Norge, Island, Ryssland och EU har kommit överens om en total fångst (total allowable catch TAC) för

2013 på 619 000 ton vilket motsvarar en minskning med 26 procent jämfört med 2012 års TAC. Den nya TAC:en är i enlighet med internationella fiskeinstitutets (ICES) rådgivning och den långsiktiga förvaltningsplanen. Färöarna har däremot velat öka sin kvot med 229 %. Efter en förhandlingsrunde inom ramen för kuststatsförhandlingarna, flera möten mellan EU-kommissionen och Färöarna samt möten mellan Sverige och Danmark har EU-kommissionen lagt förslag om att implementera EU-förordningen mot länder som genomför icke uthålligt fiske. Danmark, Finland och Sverige har agerat i Helsingforsavtalets anda, argumenterat för fortsatta förhandlingar och försökt undvika beslut om sanktioner mot Färöarna. Den 31 juli var det inte längre möjligt att finna en kompromiss och hindra beslut enligt förslaget från EU-kommissionen om sanktioner. Vid möte med förvaltningskommittén för fiske och vattenbruk lade SE och FIN ned sina röster medan DK röstade mot KOM förslag. En kvalificerad majoritet av EU:s medlemsländer fattade dock beslut om handelssanktioner mot Färöarna.

5.

Sverige, Finland och Danmark har i sanktionsfrågan vid ett flertal tillfällen rådgjort med varandra.

Danmark har herudover haft tätt och löbende kontakt med Færøerne. I förhandlingsfrågan om atlantisk sill har Danmark dessutom rådgjort med Island och Norge i Helsingforsavtalets anda.

6.

Sverige, Finland och Danmark för som medlemmar av Europeiska unionen ingen självständig jordbruks- eller fiskepolitik utan denna förs som en gemensam EU-politik. De sanktioner som beslutas inom ramen för denna politik måste genomföras även mot andra nordiska länder.

7.

Vi har i det längsta försökt att undvika ett beslut om sanktioner. Emellertid är samtliga EU:s medlemsstater bundna av ett beslut fattat i förvaltningskommittén och som trätt i kraft.

Stockholm 2013-09-09

På vägnar av Sveriges, Danmarks och Finlands regeringar

Ewa Björling
Nordisk samarbetsminister

